

Marx Károly születésének 200. évfordulójára

Hozzáadta: Dr. Aggod József
2018. April 30. Monday 09:52

KARL MARX

1818. május 5.

Karl Marx születésének
200. évfordulójára

felidézem a Kiáltvány néhány gondolatát

1./ „Világ proletárai…”
„Valamennyi ország proletárai…” Melyik
változat fejezi ki jobban „a valóságos világ dialektikus mozgásának tudatos
reflexét”? Az eredeti vagy a dialektika-mentesített, simábban hangzó magyar
változat? (Eszembe jut: ma például mindegy, hogy „EU-polgárról” vagy "EU-államok
polgáiról” beszélünk? A Május Elseje Társaság kiadványa, a Fáklya 2004-ben
hazánk EU csatlakozása alkalmából „Az állampolgárok Európájáról” közölt cikket.)

Marx
és Engels a kapitalizmus világméretű kiterjesztésének és a kizsákmányolás ellen vívott küzdelemnek a kérdésével
foglalkoztak. Ugyanakkor, ezen belül konkrétan az egyes országok proletariátusának és mozgalmának helyzetét
elemezték: „A
munkásosztály helyzete Angliában”. Arra a következtetésre jutottak például,
hogy az angol proletariátus egyre inkább elpolgáriasodik… A proletariátust (és
mozgalmát) egyáltalán nem ellentmondásmentes valaminek tekintették.

2./
Szemléleti értelemben ehhez kapcsolódik a
proletariátus nemzethez való viszonyának sok félreértéssel járó története.
Egyszerű megállni egy önmagában igaz kitételnél: „a munkásoknak nincs hazájuk.”
(Ez egyébként egybecseng Petőfi korabeli versével: „Haza csak ott van, hol jog
is van…”)

Ebből
azonban semmiképpen nem következik az, hogy hagyjuk a nemzetet másra. (Érdekes
megfigyelni, hogy a ’legkommunistább’ ember is, ha autóját ellopják,
megpróbálja azt visszaszerezni, nem hagyja másra…) A Kiáltvány szerint
történelmi hivatásának teljesítése, a politikai hatalom meghódítása során a

proletariátusnak „nemzeti osztállyá kell emelkednie, önmagát nemzetté kell szerveznie, ezért maga is még nemzeti, bár semmi esetre sem burzsoá értelemben.”

Jellemző,
hogy Marx a Párizsi Kommünt „nemzeti kormányának”, „munkás kormányának”,
„nyomatékosan
nemzetközinek” tartotta. Az antifasiszta küzdelmekből a hazafiság és internacionalizmus együtthatásának létfontosságú tapasztalatai is ránk hagyományozódtak.

Meg
kell találnunk e tekintetben is a 21. századi dialektikus kölcsönhatások
mozgalmi kulcsát.

3./ Érdemes újragondolni a Kiáltvány egyik fontos kitételét: "A kommunisták végül mindenütt az egész világ demokratikus pártjainak szövetkezésén és egyetértésén munkálkodnak."

4./
Nagyon fontosnak tartom a Kiáltvány záró következtetését. Ebben Marx és Engels a materialista dialektika logikájában megfogalmazzák az emberi társadalom jövőjéről alkotott felfogásukat. E szerint az,
hogy a proletariátus „uralkodó osztállyá teszi magát”, nem cél, hanem eszköz. Eszköz, amellyel „megszünteti az osztályellentétnek, egyáltalán az osztályoknak a létfeltételeit, és ezzel saját magának, mint osztálynak az uralmát is. A régi polgári társadalom s a vele járó osztályok és osztályellentétek helyébe olyan társulás lép, melyben minden egyes ember szabad fejlődése az összesség szabad fejlődésének feltétele.”

Dr.

Aggod József